

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI
„PSYCHOLOGIA IŁOŚCI, PSYCHOLOGIA JAKOŚCI.
RELACJE I INTERAKCJE”
WROCLAW, 22-23 KWIENTNIA 2008 ROKU

W dniach 22-23 kwietnia 2008 roku odbyła się we Wrocławiu konferencja pt. „Psychologia ilości, Psychologia jakości. Relacje i interakcje”, zorganizowana przez Polskie Stowarzyszenie Studentów i Absolwentów Psychologii oraz Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Psychologii Polskiej Anova. Na konferencję przybyło kilkunastu psychologów z różnych ośrodków akademickich, m.in. z Uniwersytetu Wrocławskiego, Politechniki Wrocławskiej, Uniwersytetu Opolskiego, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

Otwarcia konferencji dokonała dr hab. A. Oleszkowicz oraz przedstawiciele Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Psychologii Polskiej Anova. Program konferencji obejmował dwadzieścia cztery wystąpienia, dyskusję panelową oraz sesję plakatową. Obrady zainaugurował wykład gościa z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu – prof. J. Brzezińskiego.

W swoim wykładzie prof. Brzeziński odniósł się do dwóch podejść na gruncie nauki, czyli jakościowego i ilościowego, twierdząc, że problem tkwi nie w dychotomicznym wyborze, ale w umiejętności zastosowania. Jednocześnie zaznaczył, że podstawą prowadzenia badań jest przyjęcie adekwatnego założenia teoretycznego. W tym kontekście problem można ujmować z poziomu teorii badanej zmiennej (psychologia), z poziomu teorii narzędzia badawczego (psychoterapia), z poziomu teorii interpretacji ilościowej uzyskanego wyniku (statystyka) albo z poziomu etyki postępowania badawczego (etyka).

Dr J. Kowal z Uniwersytetu Wrocławskiego skoncentrowała się na prezentacji (przebiegu) metod jakościowych, z uwzględnieniem ich aspektu filozoficznego, informacyjnego i statystycznego, oraz odniosła się do takiego sposobu prowadzenia badań jakościowych, który umożliwia ich ewaluację i weryfikację przy użyciu metod statystyki klasycznej.

W sesji przedpołudniowej pierwszego dnia konferencji uczestnicy wysłuchali również wystąpienia dr A. Celińskiej i dr J. Iskry z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II oraz dr E. Soroko z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i dr A. Gąsiorowskiej z Politechniki Wrocławskiej. A. Celińska przedstawiła założenia typologii charakterologicznej W. Sterna, który przedmiotem opisu i interpretacji psychologicznej uczynił człowieka-osobę, eksponując specyficznie ludzkie właściwości, które winny być respektowane przez badaczy. Referat J. Iskry stanowił prezentację badań dotyczących rozwoju osobowości A. de Saint-Exupéry na podstawie analizy jego twór-

czości literackiej oraz w percepcji wybranych utworów przez czytelników. Przedstawiony model badawczy ukazywał możliwość komplementarnego zastosowania podejścia ilościowego i jakościowego na gruncie badań psychologicznych. E. Soroko w swoim wystąpieniu odniosła się do raportowania badań jakościowych i ilościowych, ukazując podobieństwa oraz różnice między wspomnianymi podejściami. A. Gąsiorowska skoncentrowała się na analizie inwariantności pomiaru jako metodzie służącej do oceny jakości narzędzia badawczego używanego w niejednorodnych grupach. Ostatnie w sesji przedpołudniowej było wystąpienie mgra M. Kanonowicza dotyczące strategii ilościowych i jakościowych w badaniu motywacji wyboru określonych kierunków studiów.

W przerwie mającej miejsce po zakończeniu prezentacji referatów odbyła się sesja plakatowa, w czasie której zaprezentowano dziewięć plakatów dotyczących m.in. problematyki: wrażliwości na informacje sygnalizujące zagrożenia, metod pracy w dogoterapii, narcyzmu, jakości życia osób starszych, duchowości, marzeń na jawie.

Sesję popołudniową pierwszego dnia konferencji rozpoczęła dyskusja panelowa, w której uczestniczyli: dr hab. A. Oleszkowicz (prowadząca dyskusję), prof. J. Brzeziński, prof. M. Straś-Romanowska, prof. A. Szmajke, dr J. Kowal, dr B. Bartosz, dr M. Żurko. Konkluzję podjętej dyskusji odnośnie do podejścia jakościowego i ilościowego na gruncie psychologii może stanowić stwierdzenie, że są to podejścia bazujące na dwóch różnych paradygmatach, co do których część psychologów nie znajduje wspólnego mianownika i często nawet nie dostrzega innego ujęcia analizy jakościowej, jak tylko traktowanie jej jako interpretacji wyników uzyskanych z analiz statystycznych.

Sesję popołudniową rozpoczął swoim wystąpieniem dr O. Gorbaniuk z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, prezentując wyniki taksonomii skojarzeń personifikujących marki (badania jakościowe mające na celu opracowanie leksykonu marki wśród polskich konsumentów). Wspólnie z A. Holewą przedstawił również badania studentów uczelni lubelskich dotyczące taksonomii skojarzeń z partiami politycznymi przed i po wyborach do sejmu w 2007 roku. Mgr inż. R. Walczak z Uniwersytetu Wrocławskiego podzielił się ze słuchaczami wynikami z badań na temat percepcji symbolu, natomiast J. Job i M. Kierach z Uniwersytetu Opolskiego dokonały analizy historyczno-porównawczej reklamy prasowej w okresie PRL i obecnie. Reprezentujące również Uniwersytet Opolski A. Kalicińska i M. Bogucka w swoim referacie przedstawiły wyniki badań na temat wpływu muzyki rozrywkowej na zapamiętywanie i odtwarzanie. Mgr P. Sorokowski z Uniwersytetu Wrocławskiego zaprezentował wyniki badań na temat ekspresji emocjonalnej sportowców w kontekście zmian społeczno-kulturowych.

Na zakończenie pierwszego dnia konferencji odbyła się uroczysta kolacja dla uczestników naukowego spotkania, która stanowiła możliwość dalszej wymiany poglądów i dyskusji na temat podejścia ilościowego i jakościowego na gruncie psychologii. Spotkanie, które przebiegało w towarzyskiej atmosferze, stanowiło również podstawę do nawiązania nowych znajomości naukowych.

W drugim dniu konferencji, kontynuując prezentację dorobku w zakresie podejścia ilościowego i jakościowego na gruncie psychologii, dr hab. K. Lachowicz-Tabaczek i dr B. Pachnowska z Uniwersytetu Wrocławskiego omówiły w swoim wystąpieniu wnioski wynikające z badań na temat stosunku emocjonalnego Polaków do innych narodowości i do swoich rodaków. K. Hess z Uniwersytetu Jagiellońskiego wskazała na możliwości i ograniczenia w zastosowaniu metody ankiety i wywiadu, zwłaszcza w odniesieniu

do badań prowadzonych w środowisku hospicyjnym. Mgr K. Palus z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza zaprezentowała problem kulturowej adaptacji testów, wskazując na powody podejmowania takich czynności oraz na etapy związane z adaptacją. Reprezentujący Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II dr W. Klinkosz podzielił się ze słuchaczami wynikami badań na temat zbieżności dwóch podejść na gruncie psychologii: teorii „cechowych” (NEO-4) i teorii „nie-cechowych” (MBTI), zaś mgr M. Kulik przedstawiła referat dotyczący doświadczenia czasu przez osoby chorujące na stwardnienie rozsiane.

Kolejne wystąpienia były udziałem doktorantów Uniwersytetu Wrocławskiego. Mgr P. Zdybek wskazał na możliwość zastosowania dwóch modeli badań eksperymentalnych (konfiguracyjnego i eksploracyjnego), natomiast mgr B. Salomon omówiła najnowsze wyniki badań dotyczące zagrożeń demoralizacją, niedostosowaniem społecznym oraz przestępczością w środowisku szkolnym wśród dzieci i młodzieży terenu województwa dolnośląskiego. Mgr M. Włodek podzieliła się ze słuchaczami konferencji wynikami badań nad rolą środowiska rodzinnego w zaspokajaniu potrzeb dziecka a przejawami agresji na terenie szkoły. Mgr J. Kamer wskazała na poznawcze i praktyczne przesłanki dla badań podejmujących zagadnienie zachowań ekstremalnych w warunkach środowiska wysokogórskiego wśród alpinistów. Ostatnim wystąpieniem w ramach konferencji była prezentacja przygotowana przez grupę studentów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza (P. Figura, M. Fiutek, M. Jaroszevska, K. Marzec, K. Rubacha, M. Rukść, E. Wieczorek) na temat analizy danych autobiograficznych w aspekcie doświadczenia przemiany życiowej.

Całość spotkania zakończyła się podsumowaniem podjętych zagadnień, ze wskazaniem znaczenia poruszanych tematów, różnorodnością ujęć związanych z prezentowaną tematyką i koniecznością dalszych prac i analiz prowadzonych w tym zakresie. Dodatkowo uczestnicy konferencji mieli możliwość wzięcia udziału w warsztatach prowadzonych przez mgr K. Pietras pt. „Ja w relacjach. Warsztat rozwoju osobistego”.

Spotkanie konferencyjne było miejscem wymiany myśli oraz poglądów na temat znaczenia i możliwości zastosowania podejścia ilościowego i jakościowego w pracach i analizach psychologicznych. Liczny udział zarówno studentów, jak i psychologów z różnych ośrodków naukowych w kraju pozwolił na zaprezentowanie programów badań i osiągnięć w zakresie wspomnianych dwóch podejść. Warto również podkreślić, że udział w konferencji wzbudził w wielu uczestnikach przekonanie o potrzebie kontynuowania prezentowanej problematyki w ramach kolejnych spotkań.

Justyna Iskra

Katedra Psychologii Ogólnej KUL

Waldemar Klinkosz

Katedra Psychologii Różnic Indywidualnych KUL